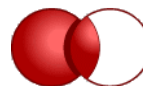

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA U FBiH
SARAJEVO**

Ložionička 3, 71000 Sarajevo, Tel: + 387 (0)33 723 550, Fax: 716 400, www. saifbih.ba, e-mail: urrevfed@bih.net.ba, saifbih@saifbih.ba

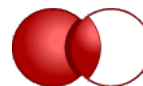
UR: 034-01, 037-01/07

**IZVJEŠĆE
O REVIZIJI FINANCIJSKIH IZVJEŠĆA
na dan 31. prosinca 2006. godine**

OPĆINE RAVNO

Sarajevo, listopad 2007. godine

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA U FBIH
SARAJEVO**

Ložionička 3, 71000 Sarajevo, Tel: + 387 (0)33 723 550, Fax: 716 400, www. saifbih.ba, e-mail: urrevfed@bih.net.ba, saifbih@saifbih.ba

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
HERCEGOVAČKO – NERETVANSKA ŽUPANIJA
OPĆINA RAVNO**

OPĆINSKO VIJEĆE RAVNO

NAČELNIK OPĆINE RAVNO

NEOVISNO IZVJEŠĆE REVIZORA

1. Obavili smo reviziju finansijskih izvješća Općine Ravno iskazanih na stranicama od 1 do 15 na dan 31.12.2006. godine. Za ova izvješća odgovoran je menadžment Općine Ravno. Naša odgovornost se svodi na izražavanje mišljenja o tim finansijskim izvješćima na temelju provedene revizije.
2. Reviziju smo obavili temeljem ovlaštenja, sukladno Zakonu o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine («Sl. novine FBiH», br. 22/06.), i sa INTOSAI revizijskim standardima. Ovi standardi zahtijevaju planiranje i obavljanje revizije, tako da revizija pruži razumno uvjerenje o tome ima li u finansijskim izvješćima značajnih pogrešaka, kao i da li su finansijske transakcije izvršene sukladno zakonskim propisima. Revizija je uključila ispitivanje, testiranje i prikupljanje dokaza koji potkrepljuju iznose i objave u finansijskim izvješćima. Revizija je također obuhvatila ocjenu primjene računovodstvenih načela i vrednovanje sveukupne prezentacije finansijskih izvješća. Vjerujemo da je provedena revizija pouzdana osnova za izražavanje našeg mišljenja.
3. Obzirom da nismo obavili reviziju finansijskih izvješća za 2005.godinu, ne iskazujemo mišljenje o početnim stanjima na dan 01.01.2006. godine.
4. Nakon provedene revizije finansijskih izvješća na dan 31. 12. 2006. godine, utvrdili smo sljedeće:
 - nije se primjenjivao Pravilnik o unutarnjem ustrojstvu, načinu rada i sistematizaciji radnih mjesta donesen 25.10.2005.godine. Nisu izdana Rješenja o rasporedu-postavljenju državnih službenika i namještenika na određena radna mjesta, sukladno donesenom pravilniku.
 - plaće službenika i namještenika u Općini Ravno nisu usklađene sa Zakonom o državnoj službi u FBiH i Zakonom o namještenicima u organima državne službe u FBiH. Nije donesen Pravilnik o plaćama i naknadama plaća, niti su uposlenicima izdana Rješenja o utvrđivanju visine plaće.
 - Proračun nije donesen u zakonskom roku, a nakon isteka roka privremenog financiranja (31.03.2006.godine) pa do 26.04.2006.godine, do momenta donošenja Proračuna, vršena je realizacija svih rashoda što je u suprotnosti sa odredbom članka 21.Zakona o proračunima u FBiH.
 - planiranje Proračuna vršilo se bez pripremljene i razrađene strategije razvoja Općine, bez valjano pripremljenih pokazatelja, bez utvrđenih kriterija za dodjelu tekućih grantova, zbog čega je došlo do znatnog odstupanja u odnosu na planirani Proračun. Proračunom su planirana ulaganja u investicije u iznosu od 1.925.505 KM, a ukupna ulaganja u investicije u

2006. godini iznosila su 181.264 KM. Proračunom su planirana sredstva za tekuće grantove u iznosu od 542.546 KM, a realizirana su manje za 154.642 KM ili 28,5 %. Rebalans proračuna nije rađen kako to nalažu zakonski propisi.

- nije uspostavljena kontrola nad praćenjem izvršenja Proračuna zbog čega je na određenim pozicijama došlo do prekoračenja, a na određenim neizvršenja u odnosu na planirani Proračun. Izvješće o izvršenju proračuna koje je upućeno Općinskom vijeću na usvajanje je sačinjeno u vidu tabelarnog pregleda ostvarenih prihoda i rashoda bez prikaza o odstupanjima od planiranih aktivnosti sukladno sa planiranim Proračunom kao i neophodnih informacija o odstupanjima, kako je to regulirano Zakonom o proračunima u FBiH.
 - naknada članovima komisija vršena je bez izdanih Rješenja, bez utvrđenih kriterija o visini naknade, bez podnesenog izvješća o izvršenom poslu. Na isplaćene naknade po osnovu naknada za rad u komisijama i po osnovu ugovora o djelu manje je obračunat i uplaćen porez na dodatna primanja za 3.422 KM. Na isplate naknada članovima općinskog vijeća nije uopće obračunat i plaćen porez na dodatna primanja. Obveza za uplatu poreza na dodatna primanja po osnovu isplata naknada članovima općinskog vijeća iznosi 5.149 KM.
 - ne postoje pisane i općeprihvaćene politike i procedure za računovodstvo, koje bi osigurale valjanost računovodstvenih transakcija, a time i potpune, pouzdane, ažurne i precizne informacije o rezultatima finansijskih operacija. Ne postoje računovodstveni interni kontrolni postupci zbog čega su se desili propusti kod evidentiranja rashoda te kod iskazivanja obveza. Ne možemo potvrditi opravdanost iskazanih ne izmirenih obveza u iznosu od 2.649.718 KM koje su stvorene na temelju ugovora još u 2001. i 2004. godini
 - nije vršeno usklađivanje stvarnog stanja imovine i obveza sa knjigovodstvenim stanjem. U poslovnim knjigama nije evidentiran najveći dio nepokretne i pokretne imovine (zemljište, zgrada, oprema) koja je u vlasništvu Općine, a evidentirane su ceste u vrijednosti od 4.866.467 KM koje ne čine imovinu Općine.
 - Prilikom nabavke robe, vršenja usluga i ustupanju radova dosljedno se ne poštuje Zakon o javnim nabavkama u BiH.
5. Po našem mišljenju, zbog navoda iz prethodne točke, **financijska izvješća Općine Ravno, ne daju istinit i fer pregled poslovanja tijekom godine i stanja na dan 31. 12. 2006. godine.**

Zamjenik generalnog revizora

Branko Kolobarić, dipl. oec.

Generalni revizor

Mr. sc. Ibrahim Okanović, dipl. oec.

IZVJEŠĆE
o obavljenoj reviziji finansijskih izvješća
OPĆINE RAVNO
na dan 31. 12. 2006. godine

1. UVOD

Općina Ravno je jedinica lokalne samouprave, uspostavljena zakonom, sa nadležnostima sukladnim Ustavu Federacije Bosne i Hercegovine, Ustavu Hercegovačko-neretvanske županije i županijskom zakonodavstvu, te Zakonu o principima lokalne samouprave u Federaciji Bosni i Hercegovini. Općina, pored poslova lokalne samouprave, obavlja i upravne i druge stručne poslove koje Federacija ili Županija, prenesu na općinu.

Organi vlasti u Općini su Općinsko vijeće i načelnik Općine.

Općinsko vijeće sastoji se od 15 vijećnika i predstavničko je tijelo građana koje donosi općinske propise i druge akte u okviru prava i dužnosti općine, iz samoupravnog djelokruga općine, te obavlja i druge poslove, sukladno sa Ustavom, Zakonom i Statutom Općine.

Načelnik Općine je nosilac izvršne vlasti, bira ga Općinsko vijeće na sjednici javnim glasovanjem većinom glasova svih članova vijeća, sukladno pravilima i uvjetima propisanim posebnim Zakonom. Načelnik Općine odgovoran je Općinskom vijeću za obavljane poslova lokalne samouprave, a ovlaštenim tijelima županije odnosno Federacije za obavljanje poslova prenijetih u nadležnost tijela općine.

Za obavljanje poslova iz svoje nadležnosti: poslova samouprave i upravnih poslova iz samoupravnog djelokruga općine, kao i prenesenih poslova županijske uprave, načelnik Općine je donio Pravilnik o unutrašnjem ustrojstvu, načinu rada i sistematizaciji radnih mjesta Općine Ravno. Navedenim Pravilnikom unutrašnji ustroj, način rada i sistematizacija radnih mjesta organizirana je **kao jedinstvena općinska uprava Općine Ravno** (u daljem tekstu **-upravni odjel**). Na ovaj Pravilnik Općinsko vijeće Općine Ravno dalo je suglasnost pod brojem OV – 109/05.

Područje Općine Ravno obuhvata 39 slabo naseljenih mjesta okolo gradića Ravno, koji je sjedište Općine, Trg don Ivana Muslića. Ravno je gradić na krajnjem jugu Bosne i Hercegovine. Pripada Hercegovačko – neretvanskoj županiji. Prije posljednjeg rata čitav kraj pripadao je Općini Trebinje. Po posljednjem službenom popisu stanovništva iz 1991. godine, naseljeno mjesto Ravno imalo je 198 stanovnika, a Općina Ravno ukupno 1.771 stanovnik.

U Općini Ravno na dan 31.12.2006.godine bilo je 9 uposlenih.

2. CILJ REVIZIJE

Cilj revizije finansijskih izvješća je :

- Da se ispituju i procijene finansijske transakcije i finansijska izvješća Općine Ravno kako bi se steklo razumno uvjerenje da li su isti u svakom značajnom pogledu realno i objektivno predstavljeni, odnosno da li odražavaju točan i istinit prikaz poslovanja tijekom godine i stanja na kraju godine,

- Ocjena računovodstvenog sustava, a posebno ocjena sustava internih kontrola; da li su interne kontrole prikladno postavljene i da li funkcioniraju, te da li su sposobne za sprječavanje ili otkrivanje i ispravljanje grešaka i značajnog pogrešnog prikazivanja u financijskim izvješćima,
- Da se kroz provedenu reviziju osigura neovisno mišljenje o izvršenju Proračuna i financijskim izvješćima, o korištenju resursa i upravljanju imovinom, što će doprinijeti transparentnom i odgovornom upravljanju javnim prihodima, rashodima i imovinom.
- Dati preporuke za dalji rad, sa naglaskom na zakonito i uspješno raspolaganje javnim sredstvima uz jačanje sustava internih kontrola u svim aktivnostima iz nadležnosti Općine.

3. NALAZI I PREPORUKE

3.1 Menadžment i sistem internih kontrola

Pravilnik o unutarnjem ustrojstvu, načinu rada i sistematizaciji radnih mjesta Općine Ravno (u daljem tekstu Pravilnik) osnovni je i najvažniji pisani akt koji kao pisana procedura čini temelj i sastavni dio sustava internih kontrola. Pravilnikom se mora osigurati takva unutarnja organizacija koja će udovoljiti zahtjevima i ciljevima koji proizlaze iz djelatnosti Općine, te da se za svaki posao, pa čak i radno mjesto, utvrdi odgovarajući nivo odgovornosti, čime će se spriječiti moguće pojave grešaka, nepravilnosti, neovlaštene uporabe kao i eventualnih zlouporaba i loše upravljanje. **Pravilnikom je predviđena organizacija i djelokrug rada općine Ravno kroz: Ured načelnika (6 izvršilaca) i Jedinostveni upravni odjel (8 izvršilaca)** Pravilnik je donesen 25.10.2005.godine, ali do momenta revizije (listopad 2007.godine) nije uspostavljena njegova primjena. Naime, od 14 izvršilaca koji su predviđeni sistematizacijom u Općini Ravno, radi samo 9 (naime 8 jer se jedan izvršilac samo uredno vodi na platnoj listi i dobiva plaću za svaki mjesec po 1000 KM, te naknadu za prehranu od 190-220 KM, a uopće nije uposlenik Općine).

Nijedan uposlenik nije dobio Rješenje o rasporedu- postavljenju na određena radna mjesta u Uredu načelnika i Jedinostvenom upravnom odjelu. Također, Općina nema Pravilnika o plaćama i naknadama, uposlenicima nisu izdana Rješenja, a plaće nisu usklađena sa Zakonom o državnoj službi u FBiH i Zakonom o namještenicima u organima državne službe u FBiH.

Načelnik Općine odgovoran je za provedbu Pravilnika i uspostavu sustava internih kontrola.

Postojeći sustav internih kontrola ne osigurava efikasno i racionalno raspolaganje proračunskim sredstvima, usklađenost sa zakonskim propisima i pouzdano financijsko izvješćivanje, što se ogleda u sljedećim nedostacima i propustima:

- Planiranje, izvršenje i praćenje izvršenja Proračuna nije sukladno Zakonu o proračunima u FBiH («Sl. novine» 19/06), i Zakonu o izvršenju proračuna FBiH («Sl. novine» broj 12/06)

Pročelnik ureda za financije Općine Ravno sačinio je prijedlog Proračuna za 2006.godinu koji je uputio Općinskom vijeću na usvajanje (u daljem tekstu OV). OV Ravno na sjednici 24.04.2006.godine usvojilo Proračuna Općine Ravno za 2006.godinu. Uvidom u dokumentaciju, a i iz razgovora sa pročelnikom za financije Općine Ravno, konstatiramo da se prijedlog Proračuna, a time i Proračun donosi bez valjano utvrđenih pokazatelja kako za planiranje prihoda i primitaka tako i za planiranje rashoda i izdataka. Navodimo jedan primjer, a ostale ćemo detaljnije obraditi u ovom Izvješću. Naime, u Proračunu su planirani izdaci za tekuće grantove u iznosu od 570.000 KM, **bez ijednog pismenog zahtjeva korisnika granta i bez utvrđenih kriterija za dodjelu istih.** Izvršenje Proračuna za ove tekuće grantove iznosilo je 387.904 KM. Za razliku od 154.642 KM, manje realiziranih grantova od planiranih nismo dobili pismeno, a ni usmeno objašnjenje. Sredstva se korisnicima granta dostavljaju na temelju njihovog usmenog zahtjeva, o tome ne postoji nikakva dokumentacija tako da je nemoguće govoriti o izvršenju i praćenju izvršenja Proračuna.

- Ne postoje računovodstveni interni kontrolni postupci. Ne postoje pisane i općeprihvaćene politike i procedure za računovodstvo sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH.«Sl. novine

FBiH» broj 32/05), a koje bi osigurale valjanost računovodstvenih transakcija a time i potpune, pouzdane, ažurne i precizne informacije o rezultatima finansijskih operacija.

Jedan uposlenik ima kontrolu nad cijelom transakcijom (poslovi prijema, kontrole, obrade, likvidiranja, knjiženja i unosa u poslovne knjige knjigovodstvenih dokumenata) te izrada odgovarajućih računovodstvenih izvješća za korisnike tih izvještaja. Navodimo primjer: jedan uposlenik u Općini Ravno vodi blagajnu preko koje je izvršen promet u iznosu od 292.488 KM, najčešće bez valjane knjigovodstvene dokumentacije, te taj isti uposlenik vrši finansijsko knjiženje blagajne i sačinjava odgovarajuća računovodstvena izvješća za korisnike tih izvješća, (pročelnik za finansijske).

Nisu doneseni pisani akti, a čija bi provedba osigurala valjano obavljanje računovodstvenih transakcija sukladno zakonima i drugim propisima.

- Pravilnik o plaćama, naknadama plaća i drugim materijalnim pravima zaposlenih.
- Pravilnik o materijalnom poslovanju,
- Procedure rukovanja gotovim novcem (procedure gotovinskih isplata putem blagajne i sl...)
- Procedure načina evidentiranja i plaćanja ulaznih računa,
- Procedure za stvaranje obveza,
- Procedure o uvjetima i načinu korištenja službenih automobila,
- Pravilnik o naknadama za putne troškove zaposlenih,
- Procedure o načini korištenja i uporabi mobilnih i fiksnih telefona,
- Pravilnik o popisu imovine, potraživanja, zaliha i obveza,
- Pravilnik o poklonima i reprezentaciji,
- Procedure postupka nabavke robe, vršenju usluga i ustupanju radova.

Potrebno je da se dosljedno primjeni doneseni Pravilnik o unutarnjem ustrojstvu, načinu rada i sistematizaciji radnih mjesta.

Da se donesu Rješenja o postavljenju državnih službenika i namještenika na određena radna mjesta u Uredu načelnika i Jedinstvenom upravnom odjelu sukladno Pravilniku o unutarnjem ustrojstvu, te da se donesu Rješenja o plaći državnih službenika i namještenika.

Potrebno je da se uspostavi sustav interne kontrole sukladno Smjernicama za uspostavu i jačanje interne kontrole kod proračunskih korisnika («Sl. novine FBiH» broj 19/05).

Donijeti kriterije za dodjelu tekućih grantova, uspostaviti mehanizme kontrole, kako pri odobravanju tako i pri trošenju tekućih grantova sa ciljem transparentnog, efikasnog i namjenskog trošenja javnih sredstava.

3.2 Općinski organi vlasti

Organi vlasti u općini su Općinsko vijeće i načelnik Općine.

Općinsko vijeće Ravno je predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave (općine) koje donosi propise i akte u okviru prava i dužnosti općine i obavlja i druge poslove u skladu sa Ustavom, Zakonom i Statutom Općine Ravno. U ostvarivanju svojih prava i dužnosti Općinsko vijeće donijelo je Statut, Poslovníkom o radu Općinskog vijeća, Proračun i Izvješće o izvršenju Proračuna, odluke, rješenja i zaključke. Općinsko vijeće Općine Ravno broji 15 vijećnika izabranih demokratskim putem na neposrednim izborima Izbornim zakonom BiH, a temeljem Zakona o lokalnoj samoupravi. **Općinsko vijeće Općine Ravno u 2006.godini održalo je tri redovne sjednice (10.ožujka; 26.travnja; 22. prosinca).**

Načelnik Općine zastupa Općinu i nositelj je izvršne vlasti u okviru prava i dužnosti Općine. Načelnik Općine je odgovoran Općinskom vijeću za obavljanje poslova lokalne samouprave, a ovlaštenim tijelima županije odnosno Federacije za obavljanje poslova prenijetih u nadležnost tijela općine. Statutom Općine je uređeno da načelnika Općine bira i razrješava Općinsko vijeće, na sjednici javnim glasovanjem većinom glasova svih članova vijeća, sukladno pravilima i uvjetima propisanim posebnim Zakonom.

Dio nadležnosti Općinskog načelnika su:

- provodi općinsku politiku, izvršava općinske propise,
- predlaže osnivanje i organizira rad upravnih odjela općine,

- izvršava općini prenesene poslove,
- predlaže općinski proračun i izvršenje proračuna
- postavlja i razrješava općinske dužnosnike,
- podnosi izvješća općinskom vijeću i javnosti o provođenju općinske politike i svojim aktivnostima
- osigurava pripremu propisa koje donosi općinsko vijeće.

3.3 PRORAČUN

3.3.1 Izrada i donošenje Proračuna

Općinsko vijeće Općine Ravno na svojoj VI sjednici održanoj 29.12.2005. godine donijelo je Odluku o privremenom financiranju Općine Ravno za prvo tromjesečje 2006. godine, a Proračun za 2006. godinu Općinsko vijeće donijelo je 26.04.2006. godine na prijedlog načelnika Općine na svojoj VII sjednici. Na istoj sjednici Općinsko vijeće donijelo je Odluku o izvršenju proračuna Općine Ravno za 2006.godinu. Prijedlog Proračuna, a time i Proračun donosi bez valjano utvrđenih pokazatelja. Navodimo jedan primjer: Izdaci za grantove planirani su u iznosu od 542.546 KM, a planirani su bez utvrđenih kriterija za dodjelu grantova i bez ijednog pismenog zahtjeva korisnika granta (čine 62% ukupno planiranih rashoda i izdataka).

Ovdje ističemo da se u periodu od 01.04.06 do 26.04.06. godine nakon protoka privremenog financiranja, a do usvajanja Proračuna vršila realizacija rashoda po svim osnovama što nije sukladno članku 21. Zakona o proračunima u FBiH .

Proračun za 2006.godinu Općine Ravno sastoji se od:

I	Prihodi, primici preneseno iz 2005.godine	871.521 KM <u>7.930.372 KM</u> 8.801.893 KM
II	Rashodi i izdaci +INVESTICIJE	907.200 KM <u>1.925.505 KM</u> 2.832.705 KM
III	Tekuća pričuva	5.969.188 KM

Tekuća pričuva iskazana je u iznosu od 5.969.188 KM, kao razlika između prihoda i primitaka s jedne i rashoda i izdataka s druge strane. Prenesena novčana sredstva iz prošle 2005. godine rezultat su najvećim dijelom prodaje zemljišta na Ivanici u svrhu izgradnja individualnih stambenih objekata i prodaje zemljišta u svrhu izgradnje turističkog kompleksa (u iznosu od 7.650.000 KM), a čuvaju se kako smo saznali iz razgovora sa pročelnikom za financije za ulaganja u uređenje zemljišta i izgradnju infrastrukture za navedene lokacije. Da se vodilo računa prilikom planiranja Proračuna o navedenim deponiranim sredstvima (koja se čuvaju za određene namjene) onda bi na ovakav način iskazana tekuća rezerva trebala iznositi 7.650.000KM. Međutim, menadžment Općine nema jasno pripremljenu i u utvrđenu strategiju razvoja Općine (način i vrijeme angažiranja ovih sredstava).

Potrebno je da menadžment Općine utvrdi jasnu strategiju razvoja Općine, utvrdi kriterije za tekuće grantove, te pristupi izradi i donošenju Proračuna Općine blagovremeno na temelju valjanih pokazatelja sukladno Zakonu o proračunima u FBiH.

3.3.2 Izvršenje Proračuna

U financijskim izvješćima ukupni prihodi i primici proračuna za 2006. godinu, iskazani su u iznosu od 923.549 KM, što je u odnosu na planirane prihode veće za 52.028 KM ili 5,97 %. Tekući rashodi i izdaci iznose 755.678 KM što je za 115.843 KM, manje u odnosu na planirane tekuće rashode ili 13,29 %, te je

time ostvaren višak prihoda nad rashodima u iznosu od 167.871 KM.. Iako su ukupno ostvareni prihodi veći od planiranih za 5,97 % unutar određenih pozicija jako su velika odstupanja: Porezni prihodi veći su od planiranih za 94,05 %; prihodi iz proračuna manji su od planiranih za 62,96 %. Najveće odstupanje u okviru tekućih rashoda učinjena su na: izdacima za grantove koji su za 154.642 KM ili 28,5 % manji u odnosu na planirane, troškovi reprezentacije veći su za 25.684 KM ili 171 % od planiranih, ugovorne usluge veće su za 30.157 KM ili 150 % od planiranih.

Proračunom Općine Ravno planiralo se uložiti u investicije 1.925.505 KM (najveća stavka u planiranim investicijama činila su sredstva za Cestu Orahov Do-Ravno-Hutovo u vrijednosti od 1.000.000 KM). Ulaganja u investicije u 2006. godini iznosila su 181.274 KM (od toga na nabavku građevina odnosi se 132.006 KM i na nabavku automobila 49.268 KM).

Financijska izvješća sačinjena su na propisanim obrascima i dostavljena nadležnim institucijama u propisanom roku, međutim uz popunjene obrasce nisu sačinjene Zabilješke uz financijska izvješća. Ni u razgovoru sa odgovornom osobom nismo dobili objašnjenje zbog čega je došlo do znatnog odstupanja po pojedinim pozicijama između planiranog i ostvarenog Proračuna. Općinsko vijeće usvojilo je Izvješće o izvršenju Proračuna Općine Ravno za 2006. godinu dana 05. travnja 2007. godine. Izvješće o izvršenju Proračuna je samo prikaz ostvarenih prihoda i rashoda bez neophodnih informacija o odstupanjima o planiranim aktivnostima u Proračunu.

Potrebno je da se sukladno Zakonu o izvršenju Proračuna FBiH, proračunska sredstva koriste samo za namjene koje su određene Proračunom i to do visine utvrđene u njegovom posebnom dijelu.

Izvješće o izvršenju Proračuna treba da sadrži tekstualni dio u kome će se obrazložiti sva odstupanja između planiranih i ostvarenih pozicija u Proračunu, te navesti mjere koje će se poduzeti radi otklanjanja eventualnih poremećaja što je sukladno Pravilniku o financijskom izvješćivanju i godišnjem obračunu Proračuna u FBiH («Sl. novine FBiH» broj: 17/05).

3.3.2.1 Prihodi

Ukupno iskazani ostvareni prihodi u Računu prihoda i rashoda i Izvještaju o godišnjem izvršenju proračuna za 2006. godinu iznose 923.549 KM što je u odnosu na planirane prihode više za 52.028 KM ili 5,97 % (Prihodi u prošloj 2005. godini ostvareni su u iznosu od 9.133.303 KM, a ostvareni su najvećim dijelom prodajom zemljišta).

Struktura iskazanih ostvarenih i planiranih prihoda i primitaka je slijedeća:

Red. Br.	Vrsta prihoda	Proračun 2006. god.	Izvršenje Proračuna 2006.g	Razlika (4-3)	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5	6
	I POREZNI PRIHODI	87.000	168.824	+ 81.824	194,05
1.	Porez na dobit	-	49	+ 49	-
2.	Porez na plaće	16.000	17.044	+ 1.044	106,52
3.	Porez na imovinu	65.000	128.458	+ 63.458	197,63
4.	Porez na promet proizvoda i usluga	6.000	1.446	- 4554	24,10
5.	PDV od Županije		21.376	+ 21.376	-
6.	Ostali porezi	-	451	+ 451	-

	II NEPOREZNI PRIHODI	397.400	471.595	+ 74.195	118,67
1.	Prihod od prodaje zemljišta	-	15.904	+ 15.904	-
2.	Prihod od iznajmljenih posl. prostora	-	13.300	+ 13.300	-
3.	Prihod od najma polja	30.000	21.520	- 8.480	71,73
4.	Prihod od općinskih nekretnina	-	78.234	+ 78.234	-
5.	Prihod od naknada za koriš. hidroak.	100.000	98.138	- 1.862	98,14
6.	Ostali prihodi od iznajmljivanja	6.000	5.335	- 665	88,92
7.	Kamate	250.000	204.212	- 45.788	81,68
8.	Naknade i pristojbe	11.400	34.952	+ 23.552	306,59
	III PRIHODI IZ PRORAČUNA	270.000	99.999	- 170.001	37,04
	IV TEKUĆI GRANTOVI	387.121	183.131	- 203.990	47,30
1.	Grant iz inozemstva	105.121	105.121	0	100,00
2.	Grant od Federacije BiH	12.000	15.500	+ 3.500	129,16
2a.	Grant za socijalnu skrb	20.000	62.250	+ 42.250	311,25
3.	Grant od županijskog ministarstva	250.000	260	- 249.740	0,10
	UKUPNO (I+II+III+IV)	871.521	923.549	- 52.028	105,97

Uvidom u prezentiranu dokumentaciju, revizijski tim je konstatirao da su prihodi od poreza iskazani u knjigovodstvu doznačeni na transakcijski račun Općine Ravno. Nije vršeno usuglašavanje poreznih prihoda sa Ministarstvom financija Hercegovacko-neretvanske županije putem obrasca B-2.

Prihodi od poreza ostvareni su u iznosu 168.824 KM i veći su za 94,05 % u odnosu na planirane. Najveći porast ostvaren je iz poreza na imovine u iznosu 128.458 KM i veći su za 97,63 % u odnosu na planirane.

Neporezni prihodi ostvareni su u iznosu 471.595 KM i veći su za 18,67 % u odnosu na planirane. U okviru neporeznih prihoda Općina je ostvarila **prihod po osnovu naknade za dodjelu na korištenje građevinskog neizgrađenog zemljišta u državnom vlasništvu** putem natječaja na području lokaliteta KO Kurtovići, u naselju Ivanica u iznosu 15.904 KM. Ovi prihodi nisu planirani u Proračunu za 2006. godinu, jer je natječaj raspisan i dodjela zemljišta ukupne površine 22.839 m² uz naknadu 12,00 KM/m² izvršena u 2005. godini. Od ukupnog iznosa 274.068 KM, u 2005. godini je ostvaren prihod u iznosu 248.237 KM, a dio ostatka duga korisnici su uplatili u 2006. godini.

Revizijom je utvrđeno da je dodjela na korištenje građevinskog neizgrađenog zemljišta izvršena u skladu sa odredbama Zakona o građevinskom zemljištu Federacije BiH ("Sl. novine FBiH", broj: 25/03, 16/04). Preporučamo menadžmentu Općine da posveti posebnu pozornost za naplatu preostalog dijela ostatka duga iz 2005. godine.

Prihodi od najma poslovnih prostora ostvareni su u iznosu od 13.300 KM i nisu planirani u Proračunu za 2006. godinu. **Prihodi od najma polja** ostvareni su u ukupnom iznosu od 21.520 KM i manji su za 28,27 % u odnosu na planirane.

U okviru neporeznih prihoda ostvaren je **prihod od prodaje općinskih nekretnina** u ukupnom iznosu od 78.234,56 KM. Ovi prihodi nisu planirani u Proračunu Općine.

Općinsko vijeće je donijelo Odluku broj: OV-10/06 o javnoj prodaji zemljišta sa pripadajućim objektima putem javne licitacije i to:

1. k.č. 1522/1 kuća i zgrada 270 m² K.O. Ravno, procijenjene vrijednosti 10.831,60 KM;
2. k.č. 2061 željeznička zgrada površine 157 m² K.O. Velja Međa, procijenjene vrijednosti 15.700 KM;
3. k.č. 676/30 kuća i dvorište 340 m² K.O. Kurtovići, procijenjene vrijednosti 20.400 KM;
4. k.č. 1196/6 kuća 1660 m² K.O. Površ, procijenjene vrijednosti 24.900 KM;

Izvršen je uvid u dokumentaciju prodaje k.č. 676/30 kuća i dvorište 340 m² K.O. Kurtovići, procijenjene vrijednosti 20.400 KM. Prema zapisniku Komisije za provedbu licitacije, od 11 prijavljenih učesnika najveća izlicitirana ponuda je iznosila 60.000 KM. Nakon izvršene uplate i plaćenog poreza na promet nekretnina u iznosu 3.000 KM, sa kupcem je zaključen kupoprodajni ugovor, prema kojem se isti obavezao da porušenu zgradu koja je bila predmet licitacije, te upisane u z.k.ul. 149 K.O. Kurtovići sa 1/1 dijela dovede u stanje kako je izgledala prije devastacije u roku od jedne godine.

Prema Odluci Općinskog vijeća novac dobiven od prodaje navedenog zemljišta Općina se obavezala uložiti u uređenje zemljišta i izgradnju infrastrukture na području Općine Ravno.

Prihod po osnovu naknada za korištenja hidroakumulacionih objekata odnosi se na uplatu JP Elektroprivreda HZ H-B, Općini u skladu sa Zakonom o izdvajanju i usmjeravanju dijela prihoda poduzeća ostvarenog korištenjem hidroakumulacionih objekata ("Sl. novine FBiH", broj: 44/02). Naplaćeni iznos je 98.138,18 KM, i manji je za 1,86 % u odnosu na planirane.

Prihodi od kamata ostvareni su ukupnom iznosu 204.211,56 KM, i manji su za 18,32 % u odnosu na planirane. Naime, prihodi od kamata su ostvareni od deponiranih novčanih sredstava sa oročenim rokom dospijeaća i to iznos 250.000 KM uz kamatnu stopu 3 % godišnje, sa rokom dospijeaća 1 mjesec, iznos 7.000.000 KM uz promjenjivu kamatnu stopu 3,62 % godišnje, sa rokom dospijeaća 3 mjeseca u Hypo Alpe Adria Bank d.d. Mostar. Kao i iznos 400.000 KM uz kamatnu stopu 2,01 % godišnje, sa rokom dospijeaća 1 mjesec u UniCredit Zagrebačkoj Banci d.d. Mostar. Odabir banaka nije vršen sukladno Zakonu o javnim nabavkama u FBiH.

Ukupna deponirana novčana sredstva u bankama iznose 7.650.000 KM, sa oročenim rokom dospijeaća koji se po isteku ugovorenog roka automatski produžavao.

Revizijom je utvrđeno da Općinsko vijeće nije donijelo Odluku o deponiranju novčanih sredstava s oročenim rokom dospijeaća, a iste je načelnik Općine deponirao većim dijelom iz ostvarenih prihoda od prodaje zemljišta K.O. Površ u iznosu 7.180.011,02 KM, kao i od prodaje zemljišta za izgradnju u naselju Ivanica.

Naime, sredstva ostvarena od prodaje zemljišta prema Odluci Općinskog vijeća o javnoj prodaji zemljišta u državnom vlasništvu, trebalo je uložiti u uređenje zemljišta i izgradnju infrastrukture na području Općine.

U vezi spomenutog revizijskom timu nije dano obrazloženje od načelnika Općine.

Zbog naplaćenih prihoda u 2006. godini iz ovog osnova, revizijski tim je izvršio uvid u dokumentaciju koja se odnosi na prodaju zemljišta u 2005. godini.

Općinsko vijeće je **26.10.2005. godine**, donijelo Odluku o javnoj prodaji zemljišta u državnom vlasništvu u okviru K.O Površ putem prikupljanja pisanih ponuda (Odluka broj: OV-103/05).

Zemljište predstavlja prirodnu, građevinsku i ekonomsku cjelinu i prodana je cjelokupna predviđena površina integralno, bez mogućnosti kupovine samo pojedinih parcela.

U Odluci je određena početna cijena za zemljište iznosi 1,00 KM/m², što za ukupnu površinu 7.108.922 m² iznosi 7.108.922 KM.

Na osnovu Odluke Općinskog vijeća, načelnik Općine je donio Zaključak o objavi prodaje zemljišta u K.O. Površ putem prikupljanja pisanih ponuda, objavljen u "Dnevnom listu" Mostar, 13.11.2005. godine.

Otvaranje i objavljivanje pristiglih ponuda Komisija za javnu prodaju zemljišta izvršila je 02.12.2005. godine, a isti dan Komisija je donijela i Odluku o najpovoljnijoj ponudi za kupnju zemljišta u K.O Površ

broj: OV-105/05 u kojoj je izabrana zajednička ponuda "Agrotur-Ivanica" d.o.o Ravno i "Razvitak AS" d.o.o Stolac na iznos 7.180.011,22 KM, te jednoglasno predložila načelniku Općine da sa istim zaključi kupoprodajni ugovor nakon uplate kompletnog ponuđenog iznosa i **suglasnosti Općinskog javnog pravobraniteljstva.**

Načelnik Općine je dopisom broj: 01-474/05 od **30.11.2005. godine**, na Odluku Općinskog vijeća o javnoj prodaji zemljišta u državnom vlasništvu u K.O Površ putem prikupljanja pisanih ponuda, zatražio pravno očitovanje od Općinskog javnog pravobraniteljstva Čapljina.

U prilogu zahtjeva priložena je Odluka Općinskog vijeća o javnoj prodaji zemljišta u K.O Površ putem prikupljanja pisanih ponuda, z.k. izvod predmetnih čestica i Zaključak o objavi prodaje zemljišta u K.O Površ putem prikupljanja pisanih ponuda.

Općinsko javno pravobraniteljstvo Čapljina je svojim dopisom, broj: M: 14/05 od **23.12.2005. godine**, u očitovanju istaklo da je postupak prodaje nekretnina proveden u skladu sa zakonskim propisima, na osnovu odredbi preuzetog Zakona o prometu nekretnina ("Sl. list SR BiH", broj: 38/78, 29/80...) – čl.19. i Pravilnika o postupku javnog nadmetanja za prodaju nepokretnosti u državnom vlasništvu ("Sl.list SRBiH", broj: 28/79).

Na osnovu priložene dokumentacije, revizijski tim je uočio određeno neslaganje u datumima zahtjeva za pravno očitovanje od 30.11.2005. godine, kao i odgovora, odnosno očitovanja od nadležnog Općinskog javnog pravobranitelja od 23.12.2005. godine, u kojem isti organ dao očitovanje na zahtjev poslat 22.12.2005. godine, a ne 30.11.2005. godine.

Revizijski tim je konstatirao da je načelnik Općine zaključio kupoprodajni ugovor sa "Agrotur-Ivanica" d.o.o Ravno i "Razvitak AS" d.o.o Stolac prije očitovanja Općinskog javnog pravobranitelja, što je suprotno odredbama Zakona o javnom pravobraniteljstvu.

Državno pravobraniteljstvo Bosne i Hercegovine mora jasno i precizno utvrditi imovinsko-pravni odnos za prodano zemljište. Ako isti državni organ utvrdi da se radi o državnom vlasništvu, prodaja zemljišta je izvršena suprotno Odluci Visokog predstavnika o privremenoj zabrani raspolaganja državnom imovinom Bosne i Hercegovine ("Sl. glasnik Bosne i Hercegovine" broj: 18/05, 29/06, 85/06), te je kao takva ništavna.

Prihodi od naknada i pristojbi ostvareni su u ukupnom iznosu 34.952 KM i veći su za 206,60 % u odnosu na planirane. Navedeni prihodi ostvaruju se shodno Zakonu o upravnim pristojbama Hercegovačko-neretvanske županije ("Narodne novine HNŽ", broj 8/2000), i Odluke o upravnim pristojbama Općine s tarifom broj: OV-96/05 od 26.10.2005. godine, za čije donošenje je nadležno Općinsko vijeće Ravno.

Prihodi iz proračuna ostvareni su u iznosu 99.999 KM, i manji je za 62,96 % u odnosu na planirane. Isti su doznačeni na transakcijski račun Općine Ravno na osnovu mjesečnih zamolbi upućenoj Vladi Hercegovačko-neretvanske županije za prijenos novčanih sredstava iz budžeta u iznosu 11.111 KM za tekuće poslovanje Općine. Sredstva su doznačena za 9 mjeseci tekuće godine.

Grant iz inozemstva iznosi 105.121,28 KM, a namjenski je doznačen Općini Ravno od Ministarstva kulture Republike Hrvatske za obnovu infrastrukture i osvjjetljenje u pećini Vjetrenica na području Općine. Sredstva su uplaćena na transakcijski račun Općine 26.01.2006. godine, te su u istom iznosu planirana u Proračunu Općine.

Prema Odluci Ministarstva kulture Republike Hrvatske odobrena sredstva Općina treba koristiti namjenski i o tome Veleposlanstvu Republike Hrvatske u Bosni i Hercegovini podnijeti odgovarajući izvještaj po izvršenju programa, sa rokom do 30.06.2006. godine.

Zahtjev Općine za navedeni grant nije dat na uvid revizijskom timu.

Provjerom naplate i evidentiranja grantova iz inozemstva, utvrđeno je da od namjenski doznačenih sredstava u 2006. godini utrošeno samo 21.900 KM, na osnovu doznačenog tekućeg granta JP

"Vjetrenica" iako je u planirano u Proračunu za 2006. godinu, tekući grant za projekt osvjetljenja u iznosu 200.000 KM i za funkcioniranje 50.000 KM. Iz čega proizlazi da je razlika u iznosu 83.221,28 KM neosnovano iskazana kao prihod, jer se radi o tekućim namjenskim grantovima, koje je Općina trebala doznačiti JP "Vjetrenica".

Revizijom je utvrđeno da Općina nije postupila po Odluci Ministarstva kulture Republike Hrvatske, odnosno nije sačinila Izvješće o izvršenju programa namjenski doznačenih sredstava za obnovu infrastrukture Vjetrenica i dostavila Veleposlanstvu Republike Hrvatske u Bosni i Hercegovini.

Preporučamo menadžmentu Općine da razliku neutrošenih sredstava u iznosu 83.221,28 KM, doznači JP "Vjetrenica" za realizaciju projekta obnove infrastrukture i osvjetljenja u pećini Vjetrenica, te sačini Izvješće o izvršenju programa i dostavi Veleposlanstvu Republike Hrvatske u Bosni i Hercegovini.

Grant od Federacije Bosne i Hercegovine u iznosu 15.500 KM, što je za 29,16 % više u odnosu na planirani i odnosi se na za socijalnu skrb doznačenog od Federalnog ministarstva socijalne skrbi.

Grant za socijalnu skrb u iznosu 62.250 KM, veći je za 211,25 % u odnosu na planirane. Shodno Zakonu o socijalnoj skrbi županije iste na osnovu pojedinačnih zahtjeva Ureda socijalne skrbi dodjeljuje Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi Hercegovačko-neretvanske županije.

Ukupni primljeni grantovi od Federacije Bosne i Hercegovine i Županije iznose 77.750 KM, a za socijalnu skrb utrošeno je 93.583 KM, što je za 20,36 % više, prema financijskom izvješću o izvršenju Proračuna Općine za 2006. godinu.

U odnosu na planirani grant za socijalnu skrb u iznosu 20.000 KM od Županije i 12.000 KM od Federacije Bosne i Hercegovine primljeni grantovi su znatno veći za 142,97 %, a u predviđenom planu na poziciji tekućih grantova– rashoda planirano je 40.000 KM, a za istu namjenu utrošeno je 133,96 % više.

Što ukazuje na neadekvatno planiranje primljenih grantova u Proračunu Općine za 2006. godinu, kao i raspodjela istih.

Grant od Hercegovačko- neretvanske županije ostvaren je u iznosu od 260,11 KM i odnosi se na uplatu za Crveni križ, a planiran je u iznos od 250.000KM.

Preporučamo menadžmentu Općine na dosljednu primjenu Zakona o proračunu u FBiH.

3.3.2.2 Rashodi

Ukupni iskazani ostvareni rashodi i izdaci u Računu prihoda i rashoda i Izvještaju o godišnjem izvršenju proračuna za 2006. godinu iznose 936.952 što u odnosu na planirane ukupne rashode i izdatke manje za 1.860.074 KM ili 66,5 %.

Struktura iskazanih rashoda i izdataka i odstupanje u odnosu na plan je slijedeća.

Red. br.	Vrsta rashoda	Proračun 2006. god.	Izvršenje Proračuna 2006.g	Razlika (4-3)	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5	6
	I Tekući rashodi	871.521	755.678	- 115.843	86,71
1.	Bruto plaće i naknade	141.500	146.497	+ 4.997	103,53
2.	Naknade troškova uposlenih	40.000	38.670	- 1.330	96,67

3.	Naknade općinskim vijećnicima	13.000	19.198	+ 6.198	147,67
4.	Doprinosi poslodavca	-	6.600	+ 6.600	-
5.	Izdaci za materijal i usluge	131.475	154.935	+ 23.460	117,84
5.1.	Troškovi reprezentacije i smještaja	15.000	32.417	+17.417	216,11
5.2.	Izdaci za energiju	30.000	18.000	- 12.000	60,00
5.3.	Izdaci za komunalne usluge	6.000	9.018	+ 3.018	150,30
5.4.	Nabavka materijala	15.000	8.919	- 6.081	59,46
5.5.	Izdaci za usluge prijevoza i goriva	20.000	14.711	- 5.289	73,56
5.6.	Izdaci za tekuće održavanje	14.000	16.913	+ 2.913	120,81
5.7.	Izdaci za bankarske usluge i osig.	4.000	4.800	+ 800	120,00
5.8.	Ugovorene usluge	20.000	50.157	+ 30.157	250,78
6.	Tekući grantovi/ potpore	542.546	387.904	- 154.642	71,50
7.	Izdaci za kamate I ostale naknade	3.000	1.874	- 1.126	62,47
	II Kapitalni izdaci	1.925.505	181.274	- 1.744.231	9,41
1.	Nabavka građevina		132.006		-
2.	Nabavka opreme		49.268		-
	UKUPNI RASHODI I IZDACI (I+II)	2.797.026	936.952	- 1.860.074	33,50

*troškovi reprezentacije utvrđeni revizijskim pregledom iznose

40.684 KM

Izdaci za bruto plaće iskazani su u iznosu od 146.497 KM, što je u odnosu na planirana sredstva veće za 3,5 %. Na dan 31.12.2006. godine u općini je bilo 9 uposlenih (naime, 8 jer se jedan uposlenik samo uredno vodi na platnoj listi i dobiva plaću za svaki mjesec po 1.000 KM, te naknadu za prehranu od 190– 220 KM, a nije uposlenik Općine). Ovaj isti uposlenik vozi Passat 1.9 TDI, koji je u vlasništvu Općine, te troškovi registracije, popravka i goriva za ovaj automobil također terete proračun Općine).

Obračun plaća uposlenicima vrši se bez izdanih Rješenja o postavljenju na određeno radna mjesta, bez donesenog Pravilnika o plaćama i naknadama državnih službenika i namještenika i bez donesenih Rješenja o plaćama državnih službenika i namještenika. Obračun plaće nije usklađen sa Zakonom o državnoj službi u FBiH i Zakonom o namještenicima u organima državne službe u FBiH.

Potrebno je da se donesu Rješenja o postavljenju državnih službenika i namještenika na određena radna mjesta u Uredu načelnika i Jedinostvenom upravnom odjelu sukladno Pravilniku o unutarnjem ustrojstvu.

Da se donese Pravilnik o plaćama i naknadama državnih službenika i namještenika usklađen sa navedenim zakonima te da se donesu Rješenja o plaći državnim službenicima i namještenicima..

Naknade Općinskom vijeću iskazane su u iznosu od 19.198 KM, od toga neto naknada vijećnicima iznosi 16.800 KM, a ostali troškovi 2.398 KM. Isplate naknade općinskim vijećnicima vršene su putem blagajne. Na ova primanja nije uplaćen, a ni obračunat porez na dodana primanja po stopi od 30 % + 0.5 % poreza na zaštitu od nesreća. (Obveza poreza na dodatna primanja po ovoj naknadi iznosi 5.149,20KM).

Potrebno je obračunati i uplatiti porez na dodana primanja općinskih vijećnika sukladno zakonskim propisima.

Izdaci za materijal i usluge iskazani su u iznosu 154.935 KM i veći su za 17,84 % u odnosu na planirana sredstva proračunom. Najveće prekoračenje odnosi se na ugovorne usluge (150 %), na izdatke za reprezentaciju (171 %), tekuće održavanje automobila(63 %).

Izdaci za ugovorne usluge iskazani su u iznosu od 50.157 KM. Uglavnom se odnose na naknade za rad u komisijama i na naknade po osnovu ugovora o djelu. Određene komisije dobivale su naknade od 4.600 KM (Komisija za tehnički prijem trafo stanice) pa do 7.400 KM (Komisija za procjenu nekretnina). Veći dio isplata naknade članovima Komisija vršen je putem blagajne (6.500 KM).

Nisu sačinjena Rješenja uposlenicima za rad u Komisijama, nisu utvrđeni kriteriji prilikom određivanja visine naknade članovima Komisije, nisu sačinjena Izvješća o radu Komisija. Na isplaćene naknade za rad u komisijama nije uredno obračunat i uplaćen porez na dodana primanja.

Uvidom u dokumentaciju po osnovu zaključenih ugovora o djelu i ugovora o poslovnoj suradnji navodimo slijedeće: ugovor o poslovnoj suradnji zaključen između Općine Ravno i MILLENIUM Promocija d.o.o Zagreb. Izvršitelj se obvezao da će pružati usluge na području odnosa sa javnošću za Općinu, a to su: odnos s medijima, redovno praćenje medijskih objava, strateško savjetovanje i savjetovanje za odnose sa javnošću, krizno komuniciranje, dizajn, izrada i pokretanje Web stranice Općine. Za vršenje ovih poslova **Izvršitelju pripada naknada u iznosu od 2.500 EUR-a (neto) koja će se isplaćivati u vidu paušala. Međutim, po svim ovim navedenim uslugama iz ugovora definirani su dodatni troškovi po određenim cjenicima. U knjigovodstvu je evidentirano da je za ove namjene isplaćen samo jedan paušal u protuvrijednosti 2.500 EUR-a.**

Zaključeni ugovor o djelu su sa: odvjetnikom o davanju pravnih usluga (isplaćeno 5.000 KM za godinu). Zaključen je ugovor o pružanju poslova zaštite i zastupanja (pravobranitelj- cijena je utvrđena 350 KM mjesečno s tim da se za prvu godinu odmah uplati 4.200 KM). Ugovor zaključen sa geometrom (cijena iz ugovora 400 KM mjesečno). Svi ugovori su zaključeni na period od godinu dana ili duže.

Na isplaćene naknade po osnovu rada u komisijama te po osnovu ugovora o djelu nije uredno obračunat i uplaćen porez na dodana primanja. Naime obveza po osnovu navedenih naknada iznosila je 10.022,55 KM, a obračunata je i uplaćena u iznosu od 6.600 KM. Nije nam predočena Specifikacija za isplatu dodatnih primanja koju isplatelj dostavlja nadležnoj Poreznoj upravi.

Da se uposlenicima za rad u komisijama sačinjavaju Rješenja, da se utvrde kriteriji prilikom određivanja visine naknade članova komisija, te da se isplati naknade članovima komisija može pristupiti tek po podnesenom izvješću o izvršenom poslu.

Potrebno je uredno obračunati i uplatiti porez na dodana primanja po osnovu naknada članovima komisija i po osnovu naknada ugovora o djelu sukladno zakonskim propisima.

Potrebno je preispitati opravdanost zaključenih ugovora, a osobito ugovora o poslovnoj suradnji zaključenog sa MILLENIUMOM d.o.o Zagreb.

Izdaci za reprezentaciju iskazani su u financijskim izvješćima u iznosu od 32.416 KM. Uvidom u dokumentaciju uočili smo da se dio reprezentacije iskazivao i na drugim pozicijama. Na poziciji unajmljivanje imovine i opreme evidentirano je 6.845 KM reprezentacije, na poziciji troškovi smještaja evidentirano je 1.423 KM reprezentacije, te tako troškovi reprezentacije uočeno od strane revizije iznose 40.684 KM, što u odnosu na planirana sredstva od 15.000 KM čini povećanje od 171 %. Jedan račun iz prošle 2005. godine na iznos od 18.845 KM ispostavljen od « KUK «restoran Počitelj, na ime konzumacije jela i pića plaćan je dijelom i u 2006. godini (3.000 KM pa 1.695 KM) i evidentiran na poziciju unajmljivanje imovine i opreme. Na izdacima za reprezentaciju evidentirani su izdaci za uzetu robu u prodavaonici mješovite robe Ravno na iznos od 1.797 KM; 1.500 KM pa na iznos od 1.484 KM. Ovi izdaci isplaćeni su putem blagajne i za njih nije dostavljen nikakav račun. Na izdacima za reprezentaciju evidentirani su izdaci učinjeni, a plaćeni Business Master Card, a koji se odnose na: službena putovanja načelnika (Hotel Palas Zagreb 861 KM), konzumaciju jela i pića u Zagrebu, Splitu, Dubrovniku, Stonu (računi na iznose 713 KM, 562 KM, 509 KM, itd.) pa i kupovina odjela u vrijednosti 681 KM. Za ove

izdatke nismo dobili na uvid nikakvu dodatnu dokumentaciju: račun ili sačinjeni putni nalog iz koje bi se vidjelo u koju svrhu su učinjeni ovi izdaci.

U okviru izdataka za materijal i usluge ističemo slijedeće propuste: Općina nema pisane procedure o poklonima i reprezentaciji, o naknadama za putne troškove, o načinu korištenja i uporabi mobilnih i fiksnih telefona, o uvjetima i načinu korištenja službenih automobila, o načinu stvaranja obveza, pravilnik o popisu imovine, potraživanja, zaliha i obveza, itd, te se u poslovanju i evidentiranju poslovnih transakcija uočavaju velike pogreške: Primjer: jedan račun ispostavljen je 13.10.2005. godine od Autoservisa za popravku automobila Golf IV (koji je vozio načelnik) na iznos od 4.771 KM. Po ovom računu nisu stvorene obveze, iz nekih razloga ovaj račun je plaćen je od dva puta (u 2005. godini 2.000 KM, a u 2006. godini 2.771 KM). Dalje, ovaj isti automobil potpuno je izgorio iz neutvrđenih razloga (o čemu je sačinjen policijski Zapisnik) nije rashodovan i nije isknjižen iz stalnih sredstava. Uvidom u dokumentaciju utvrdili smo da se po tri računa zbrajaju i evidentiraju na rashodima tek kada budu plaćeni (bez prethodno stvorenih obveza) i to poslije isteka 7-8 mjeseci.

Potrebno je da se kompletno računovodstvo u Općini Ravno postavi sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH («Sl. novine FBiH» broj 32/05), Uredbi o računovodstvu proračuna u FBiH («Sl. novine FBiH» broj 10/07), te sukladno Pravilniku o knjigovodstvu proračuna u FBiH («Sl. novine FBiH» broj 15/07)

Da se urade općeprihvaćene politike i procedure koje će regulirati da jedna osoba nema kontrolu nad cijelom transakcijom (poslovi prijema, kontrole, obrade, likvidiranja, knjiženja i unosa u poslovne knjige knjigovodstvenih dokumenata, izradi odgovarajućih računovodstvenih izvješća, fizičku kontrolu nad pristupom imovini, sukladno Smjernicama za uspostavu i jačanje interne kontrole kod proračunskih korisnika («Sl. novine FBiH» 19/05).

Da se sukladno načelima modificiranog nastanka događaja, rashodi priznaju u obračunskom razdoblju u kojem je obveza za plaćanje nastala.

Tekući grantovi iskazani su u iznosu od 387.904 KM, što je u odnosu na Proračunom planirana sredstva manje za 154.642 KM ili 28,5 %. Tekući grantovi planirani su u iznosu od 570.000 KM bez utvrđenih kriterija za dodjelu ovih sredstava i bez ijednog pismenog zahtjeva korisnika granta. Najveća odstupanja između planiranih i ostvarenih tekućih grantova je grant JP »Vjetrenica«, koji je planiran u iznosu od 250.000 KM, a izvršen u iznosu od 21.900 KM, te grant za socijalnu skrb, koji je planiran u iznosu od 40.000 KM, a realiziran u iznosu od 93.583 KM. Sredstva se korisnicima granta dostavljaju na temelju njihovog usmenog zahtjeva (po odobrenju načelnika Općine), a nisu uspostavljeni mehanizmi za kontrolu trošenja doznačenih sredstava pa je visok rizik od njihovog nenamjenskog i neefikasnog trošenja. Navodimo jedan primjer «Hercegovinainvest» d.o.o Stolac ispostavila je račun Općini Ravno 23.06.2006. godine na iznos od 9.360 KM, a odnosi se na bušenje bunara za vodu. Na zahtjev revizijskog tima da uz račun kompletiraju dokumentaciju, dobili smo samo kopiju naloga da je račun uredno plaćen 07.07.2006. godine, a iz finansijskih kartica smo vidjeli da je evidentiran kao grant mjesnoj zajednici.

Preporučujemo menadžmentu Općine da utvrdi kriterije za dodjelu tekućih grantova u visini utvrđenoj Proračunom, te da iznađe mehanizme praćenja realizacije odobrenih sredstava.

3.4 Javne nabavke

Izvršili smo uvid u nabavku službenog putničkog automobila Passat 1.9 TDI putem otvorenog postupka. U dokumentaciji se nalazi Obavijest o nabavci objavljena u Službenom glasniku i račun ispostavljen od JELIĆ AUTO na iznos od 49.268 KM. Nisu nam prezentirane: Prispjele ponude; Zapisnik Komisije o odabiru najpovoljnijeg dobavljača, te Ugovor o kupovini. Nabavka administrativnog materijala, održavanje automobila, nabavka goriva, nije vršena sukladno Zakonu o javnim nabavkama.

Preporučamo menadžmentu Općine da dosljedno primjenjuje Zakon o javnim nabavkama u FBiH, u svim segmentima nabavke, te da o nabavkama kao i kapitalnim izdacima sačini detaljan Plan kako za nabavke tako za izvođenje radova.

IV STALNA SREDSTVA

Prije izrade finansijskih izvješća po godišnjem obračunu za 2006. godinu nije izvršen popis stalnih sredstava (u obliku stvari, prava i razgraničenja), novčanih sredstava, potraživanja, zaliha i kratkoročnih razgraničenja, kratkoročnih i dugoročnih obveza, razgraničenja i kapitala što je bila obveza svakog proračunskog korisnika sukladno Zakonu o računovodstvu. Ni u jednoj godini nije vršen popis, odnosno usuglašavanje stvarnog stanja imovine i obveza sa knjigovodstvenim stanjem.

Stalna sredstva na dan 31.12.2006. godine iskazana su u iznosu od 5.631.757 KM.

Struktura stalnih sredstava izgleda ovako:

- zemljište, šume i višegodišnji zasadi	136.556 KM
- građevinski objekti (bazen)	498.481 KM
- oprema (auta)	109.328 KM
- ostala trajna sredstva - CESTE	4.866.467 KM
- stalna sredstva (stan)	20.925 KM

Nabavka stalnih sredstava u 2006. godini izvršena je u iznosu od 181.274 KM, a odnosi se na nabavku građevina 132.006 KM i nabavku automobila 49.268 KM. Revizijski tim nije dobio dovoljno dokumentacije iz koje bi se vidjela opravdanost ulaganja u građevinu – bazen u iznosu od 132.006 KM.

Ispravka vrijednosti stalnih sredstava izvršena je u iznosu od 29.220 KM, a odnosi se na ispravku vrijednosti automobila, te su za taj iznos terećeni izvori sredstava.

Ovdje treba napomenuti da se pozicija stalnih sredstava (ostala trajna sredstva – ceste) uvećavala odmah prilikom zaključenja ugovora. Naime, zaključeni Ugovor sa poduzećem KONSTRUKTOR – INŽENJERING d.d Split Republika Hrvatska dana 10.09.2004. godine o izvođenju radova na cesti Čepikuće - Trebinja – Ravno vrijedan **3.339.116,20 KM**, na koji su još sačinjena 3 aneksa ugovora kojima je produživan rok za dovršetak radova, a taj rok utvrđen je 31. prosinca 2005. godine, bio je temelj za uvećanje vrijednosti stalnih sredstava i za taj iznos je stvorena obveza prema navedenom dobavljaču. Uvidom u dokumentaciju vezanu za navedeni ugovor i njegovo izvršenje evidentno je da je poduzeće Konstruktor - Inženjering d.d Split do momenta revizije (listopad 2007.godine) ispostavilo četiri privremene situacije na ukupan iznos od 826.168 KM. Iz razgovora sa pročelnikom za financije saznali da je cesta završena i puštena u funkciju, ali na uvid nismo mogli dobiti konačan obračun radova od Izvođača kao ni Izvješće komisije o službenom prihvaćanju radova. U finansijskoj kartici – neizmirene obaveze prema poduzeću Konstruktor (po navedenom ugovoru) stoje u iznos od 2.488.213 KM. Nameće se pitanje planiranja ulaganja u ovaj projekt ceste u ovolikom iznosu i planiranju načina financiranja ovog projekta, s obzirom da je Vlada Federacije BiH («Sl. novine FBiH» br.17/04 i 11/05) donijela Odluku o odobravanju sredstva u iznosu od 1.200.000 KM za rekonstrukciju i investicijsko održavanje puta Ravno-Čepikuće. Od navedenog iznosa od 1.200.000 KM Konstruktoru Inženjering uplaćeno je 917.956 KM (privremene situacije iznosile su 826.186 KM). Razlika od 91.787 KM kako je nastala nismo mogli vidjeti jer nismo mogli dobiti na uvid finansijsku karticu iz 2004. godine (odgovor je bio da je ne mogu naći). Ugovor zaključen sa poduzećem GP DUBROVNIK d.d. Dubrovnik za izgradnju ceste Čepikuća – Ravno u vrijednosti od 749.884 KM također je bio temelj za povećanje vrijednosti trajnih sredstava – cesta.

Uvidom u dokumentaciju konstatiramo, da u imovini Općine nije evidentirana vrijednost zgrade, koja je u vlasništvu Općine, nije evidentirana vrijednost sve opreme (radni stolovi, kompjutori, itd.) nisu evidentirani svi automobili koji su u vlasništvu Općine, jednom riječju sva pokretna i nepokretna imovina, a evidentirane su ceste u vrijednosti od 4.866.467 KM., koje su u najvećem dijelu (4.089.000 KM) knjižene na osnovu ugovora o izvođenju radova.. Iz razgovora sa odgovornom osobom rečeno nam je da su ceste završene i stavljene u funkciju, a razlika od ugovorene cijene i završenih radova po navedenim ugovorima iznosi 2.649.718 KM i vodi se kao neizmirene obveze prema izvođačima radova.

Popisati imovinu u vlasništvu Općine. Izvršiti njenu procjenu i knjigovodstveno evidentirati.

Obvezno jedanput godišnje izvršiti popis stalnih sredstava (u obliku stvari, prava i razgraničenja), novčanih sredstava, potraživanja, zaliha i kratkoročnih razgraničenja, kratkoročnih i dugoročnih obveza, razgraničenja i kapitala i usuglasiti ga sa knjigovodstvenim stanjem.

Iskazanu vrijednost stalnih sredstava koja nije imovina Općine - ceste isknjižiti iz knjigovodstvene vrijednosti stalnih sredstava Općine.

V Novčana sredstva

Novčana sredstva iskazana su u iznosu od	7.812.991 KM,
a odnose se na:	
- deponirana - izdvojena novčana sredstava u iznosu od	7.650.000 KM
- sredstva na redovnim transakcijskim računima u iznosu od	162.975 KM
- gotovina u blagajni	16 KM

Deponirana novčana sredstva rezultat su prodaje zemljišta na Ivanici u svrhu izgradnje individualnih stambenih objekata i prodaja zemljišta u svrhu izgradnje turističkog kompleksa, a čuvaju se za uređenje zemljišta i izgradnju infrastrukture za navedene lokacije što je obveza Općine. Međutim, menadžment Općine nema jasno pripremljenu i utvrđenu strategiju razvoja Općine, (kada će doći do angažiranja ovih sredstava).

VI Kratkoročne i dugoročne obveze

Kratkoročne obveze iskazane su u iznosu od	2.650.943 KM,
a odnose se na:	
- obveze prema Konstruktoru – Inženjering (obveza stvorena temeljem potpisanog ugovora iz 2004.godine)	2.488.213 KM
- obveze prema GP Dubrovnik (obveza nastala temeljem ugovora iz 2000.godine)	161.505 KM
- obveze za neto plaće	1.255 KM
Dugoročne obveze iskazane su u iznosu od	73.709 KM,
a odnose se na:	
- kredit za kombi	27.882 KM
- kredit za Passat	45.827 KM

Ovdje je važno napomenuti da se obveze ne evidentiraju i stvaraju kao protustavka troška ili izdatka. Najveću stavku u kratkoročnim obvezama čine obveze evidentirane na bazi ugovora i to: ugovor zaključen sa poduzećem Konstruktor d.d. Split dana 10.09.2004. godine, o izvođenju radova na cesti Čepikuća – Trebinje – Ravno u vrijednosti od 3.339.116,20 KM i odmah je za taj iznos stvorena obveza. Iz razgovora sa odgovornom osobom saznali smo da su radovi na cesti davno završeni, a neizmirene obveze prema navedenom izvođaču evidentirane su u financijskim karticama u iznosu od 2.488.213 KM. Konačan obračun radova po ovom ugovoru nismo dobili na uvid, a dostavljene privremene situacije od izvođača iznose 826.186 KM u ukupnom iznosu.

Na isti način, temeljem ugovora evidentirane su i obveze prema GP DUBROVNIK za izgradnju ceste Čepikuća – Ravno u vrijednosti od 749.884 KM. Konačna situacija od izvođača ispostavljena je u 8. mjesecu 2001. godine na iznos od 605.374 KM, a neizmirene obveze prema izvođaču vode se u iznosu od 161.505 KM.

S druge strane, sve nastale obveze nisu evidentirane jer se prispjeli računi za stvorene obveze čuvaju (a ne evidentiraju), a kada se nastala obveza izmiri djelomično ili u ukupnom iznosu tek se tada evidentiraju na rashodima i umanjuje se žiro račun.

Potrebno je preispitati opravdanost stvorenih obveza prema poduzeću Konstruktor d.d. Split i poduzeću GP DUBROVNIK, jer za stvaranje obveza uvijek mora postojati protustavka trošak ili izdatak, a ne ugovor. Da se obveze evidentiraju sukladno zakonskim propisima u momentu nastanka.

4. ZAKLJUČAK

Provedenom revizijom finansijskih Izvješća Općine Ravno za 2006. godinu konstatiramo da sustav internih kontrola ne funkcionira. Doneseni Pravilnik o unutarnjem ustrojstvu, načinu rada i sistematizaciji radnih mjesta kao osnovni i najvažniji pisani akt koji čini temelj i sastavni dio sustava internih kontrola još nije stavljen u primjenu. Revizijom je utvrđeno niz propusta i pogrešaka, počevši od planiranja, donošenja, te praćenja izvršenja Proračuna. Planiranje Proračuna vrši se bez valjanih pokazatelja, a njegovo izvršenje (iskazivanje rashoda i praćenje prihoda) nije praćeno pouzdanim knjigovodstvenim evidentiranjem. Vrednovanje imovine Općine u Bilanci stanja također je nerealno. Da bi Općina udovoljila zahtjevima i ciljevima koji proizlaze iz njene djelatnosti, te da bi spriječila moguće pojave grešaka, nepravilnosti, neovlaštene uporabe, kao i eventualne zlouporabe i lošeg upravljanja javnim sredstvima smatramo nužnim uspostavu i funkcioniranje internih kontrola u svim poslovima iz nadležnosti Općine. U izvješću o izvršenoj reviziji date su preporuke čiju implementaciju očekujemo u narednom periodu, a sukladno članku 16.stav 3. Zakonu o reviziji institucija u FBiH («Sl. novine FBiH» broj 22/06), dužni ste poslati odgovor Uredu za reviziju institucija u FBiH u roku od 60 dana od dana prijema revizijskog izvješća u kojem ćete navesti radnje koje su poduzete radi prevladavanja slabosti, neregularnosti i prekršaja koji su identificirani u revizijskom izvješću.

KOMENTAR

Ured za reviziju institucija u FBiH, dostavio je Općini Ravno Nacrt Izvješća o reviziji finansijskih izvješća na dan 31.12.2006. godine, na pismeno očitovanje.

U ostavljenom roku, Općina Ravno se nije očitovala na dostavljeno Izvješće, te ovo Izvješće predstavlja konačno Izvješće o izvršenoj reviziji finansijskih izvješća na dan 31.12.2006. godine.

Viši revizor

Anica Pudar, dipl. oec.

Tim za reviziju:

Mira Pažin, dipl. oec.

Nidheta Mlivić, dipl. oec.